

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 39

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωρον. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσῷ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιεραρχιεπὶ τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντακτὴς ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά—Τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς
μουσικῆς παρὰ Λατίνοις—Βιβλιολογίαι—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι
—Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἑπότροφοι τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.

Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς καὶ φιλόμουςος ἡμῶν Ἀναξ Σουλτάν Ἀβδούλ ἐξακολουθῶν ἀμειώτως ὅπως παρέχῃ τεκμήρια ὑψηλῆς αὐτοκρατορικῆς Αὐτοῦ εὐνοίας καὶ εὐμενείας πρὸς τὸ ἡμέτερον Γένος εὐδόκησε καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος ὅπως διατάξῃ ἵνα προσληφθῶσιν ὡς τροφίμοι Αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν Πέραν αὐτοκρατορικὸν Λύκειον τοῦ Γαλατᾶ Σεραγίου δεκαπέντε ὁμογενεῖς παῖδες ὁρμώμενοι ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς ὀθωμ. αὐτοκρατορίας.

Οἱ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων καὶ τὰς ἐξετάσεις διὰ κλήρου αἰρεθέντες κατὰ τὸ ἔτος τοῦτό εἰσιν οἱ ἑξῆς: Γεώργιος Γαβατέλης, Θεμιστοκλῆς Βυζαντίου, Ἀριστόδουλος Βαρούτης, Νικόλαος Τσελέπης καὶ Μιχαὴλ Ἀδαμαντίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως· Πέτρος Παπᾶ Κωνσταντίνου καὶ Γρηγόριος Σούρλας ἐκ Βερατίου. Δημήτριος Πέτρου Κίρπου ἐκ Κιοπρουλοῦ· Ἀνδρῆκος Κεχαϊόγλους ἐκ Τεκίρ-δαγῆ· Ἀναστάσιος Νομίδης ἐκ Καπού-Δαγῆ· Νικόλαος Ἰατρόπουλος ἐκ Νικομηδείας· Κωνσταντῖνος Βαγιάννης ἐκ Νέβσεχिर· Γεώργιος Κυριακίδης ἐξ

Ἐρζερούμης· Ἀλέξανδρος Θεοδώρου ἐκ Σάμου καὶ Λυσίμαχος Σταύρου ἐκ Κρήτης.

Ἐκ τῶν δεκαπέντε τούτων. οἱ ἑνδεκα, τῶν ὑπολειπομένων τεσσάρων μὴ πω ἀφικομένων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, ὠδηγήθησαν τῇ π. δευτέρᾳ ὑπὸ τοῦ ἀρχοντος Καπουκεχαγιά Ἀντωνίου βέη Οἰκιστοῦ ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὅστις ὑπομνήσας αὐτοῖς τὴν ὑπὸ τοῦ μεγάλ' ἡμῶν Ἀνακτοῦς ἐπιδεικνυμένην ἐκάστοτε εὐσπλαγχνίαν ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν καὶ ἀπόρων πιστῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ἀνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκείματος, συνέστησεν ἐπιμέλειαν ἐν τοῖς μαθήμασι καὶ διαγωγῇ ἐν τῇ σχολῇ χρηστὴν ἀνταξίαν τῆς ἐπιδαψιλευομένης αὐτοῖς ἰδίας αὐτοκρατορικῆς χάριτος, ἅμα δὲ τὴν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ὑψηλὸν εὐεργέτην αὐτῶν.

Εἶτα ὁ ἀρχὼν Καπουκεχαγιάς ἐκ τῶν πατριαρχείων ὠδήγησε τοὺς ἀνωτέρω τροφίμους πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας Χασήμ ἐφένδην, ὅστις ἀφοῦ προσηκόντως ἐξῆρε τὴν πρὸς αὐτοὺς αὐτοκρατορικὴν εὐεργεσίαν καὶ χάριν καὶ συνέστησε τὰ εἰκότα. Οἱ ὑπότροφοι ἐντεῦθεν ὠδηγήθησαν ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ τοῦ καπουκεχαγιά κ. Σ. Κωνσταντινίδου πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Λυκείου τοῦ Γαλατᾶ Σεραγίου, ἥτις καὶ κατέταξεν ἕκαστον εἰς τὰς οἰκείας τάξεις.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τοῖς ἀνακτόροις.
—Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβάσα προχθὲς ἐν

συνοδία τοῦ Καπουκεχαγιά εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδίξ ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιγραμματέως Ταχσὶν πασᾶ. Ἡ Α. Α. Μ. ὁσεπτὸς Ἀναξ πληροφορηθεὶς περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις παρουσίας τοῦ οἰκουμεν. Πατριάρχου εὐηρεστήθη νὰ διαβιβάσῃ αὐτῷ τὰς αὐτοκρατορικὰς προσήσεις.

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Τῇ προχθὲς τετάρτῃ τὰ δύο σώματα συνεκλήθησαν εἰς κοινὴν συνεδρίαν συσκεψάμενα περὶ τινων ἐπειγόντων ζητημάτων. Τῆς κοινῆς συνεδρίας ληξάσης, τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐξηκολούθησε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μέχρι μεσημβρίας.

Μητροπολίτης Λέρου-Καλύμνου.—Χθὲς ἀφίκετο ἐκ Δεδεαγάτς ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λέρου-Καλύμνου κ. Γερμανὸς εἰς ὃν, παραστάντα ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου, ἐγένετο τὸ εἰθισμένον μέγα μῆνυμα, μεθ' ὃ ληξάσης τῆς συνοδικῆς συνεδρίας ἐποιήσατο οὗτος ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν. — Ὁ μητροπολίτης Λέρου ἀναχωρεῖ σήμερον εἰς Χίον, ἀδεία πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ, πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἐκεῖθεν δὲ θέλει ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ.

Ἐκκλησιαστικαὶ ποιναί.—Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς π. τρίτης λαβοῦσα ὑπ' ὄψει ὅτι εἰς τινὰς ἐλληνικὰς ὀρθοδόξους κοινότητας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, Ἀμερικῇ, Εὐρώπῃ Ἀφρικῇ κτλ. μεταβαίνοντες αὐτοκλήτως ἐφημέριοι ἐπιδεικνύουσι πολιτείαν οὐχὶ ἱεροπρεπῆ καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν κλήσιν αὐτῶν καὶ τὸ σχῆμα, ἐνέκρινεν ὅπως γένηται ἡ προσήκουσα ἐπιστολὴ τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν καὶ προέδρῳ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτῳ δηλοῦσα τὸν πόθον ὅπως, προκειμένου περὶ τῆς ἀκόσμου καὶ ἀνοικείου πολιτείας τῶν τοιούτων κληρικῶν, ἀμφότεραι αἱ ἐκκλησίαι συνεννοῶνται πρὸς ἀλλήλας καὶ ἑκατέρα ἐπιδάλλῃ τούντεῦθεν, ἐν πορίπτῳ παρεκτροπῆς, τὰς ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων προβλεπομένας ἐκκλησιαστικὰς ποινὰς τοῖς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν ἐκάστης ὑπαγομένοις τούτοις κληρικοῖς. — Ἐπίσης ἡ ἱερὰ Σύνοδος καθεῖλεν ἀπὸ τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ τὸν ἐν τισὶ χωρίοις τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου ὑληρετήσαντα ἱερέα Διο-

νύσιον καὶ τὸν ἐκ Σιμιτλῇ τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας παπᾶ Νικόλαον, καθὼ πολιτείαν ἐπιδεξαμένους ἀνάρμοστον τῇ ἱερατικῇ καὶ τῇ χριστιανικῇ κλήσει ἐν γενεῇ. καὶ σκάνδαλον γενομένους ὁμοδόξοις τε καὶ μὴ τοιούτοις.

Ἐπάνοδος εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μ. ἐκκλησίας.—Ὁ πανιερώτ. μητροπολίτης Μογλενῶν κ. Ἰωαννίκιος διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ χθесινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ, ἀνεκοινώσατο τῇ ἐκκλησίᾳ ὅτι πέντε κῶμαι Πατέλη, Ροῦδνικ, Κουνούχιον, Ραδούνιτσα καὶ Ρακίτα ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ πρὸ δεκαπεντίας ἀποσπασθεῖσαι ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν βουλγαρικὴν ἐξαρχίαν τέως ὑπαγόμεναι, ἐπανῆλθον εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἀγιασμὸς ναῖδρίου. Ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ τῷ π. σαββάτῳ ὀνοματικῇ ἐορτῇ τοῦ ἐριτίμου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου, κτίτορος, ὡς γνωστὸν, ἀπάσης τῆς ὑπερθεν τοῦ Ἐθνικοῦ ταμείου οἰκοδομηθείσης πτέρυγος, ἔνθα τὰ ἰδιαίτερα τοῦ οἰκουμένου πατριάρχου δώματα, καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἰδιαίτερον παρεκκλήσιον, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐτέλεσεν αὐθημερὸν τὸν ἀγιασμὸν τούτου περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ.

Μονὴ ἀγ. Νικολάου ἐν Πισιδίᾳ.—Ἐν τῇ χθесινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ διωρίσθη ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἱ. Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ ἀγίου Νικολάου ἐν Μύροις ὁ πανοσιωτ. ἱερομόναχος κ. Εὐτύχιος Βατοπεδινός.

Μ. ἀρχιμανδρίτης.—Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ὥρισε τῷ πρῶν Μ. ἀρχιμανδρίτῃ κ. Ἱεροθέῳ Μυλωνάδῃ μινιαῖον ἐπίδομα διακοσίων γροσίων.

Ἐπέτειος ὀνόματος. Τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς καὶ εὐεργέτου τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου ἄγοντος τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, μνήμῃ τοῦ μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου, τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἐορτήν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεδίδασεν αὐτῷ τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ προσήσεις διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου.

—Τῷ κ. Εὐστ. Εὐγενίδῃ συνεχάρησαν ὡσαύτως πλεῖστοι τῶν σεβασμ. συνοδικῶν πάμπόλλοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς βαθμοῦχοι καὶ λογάδες.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ π. δευτέρᾳ ἐπισκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ Ἀλέξ. Καραθεωρῆ πασᾶς, ἀρχιμεταφραστὴς τῶν ἀνακτόρων, ὁ ἀρχων Μ. λογοθέτης Σταυράκης βένης Ἀριστάρχης καὶ ὁ Α. Κοπάσης ἐφέντης, μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, ὁ Θεοδωράκης ἐφέντης Παπαδόπουλος, πρῶν μοναβίνης Ἀδριανουπόλεως, καὶ Κ. Σαβδόπουλος ἐφέντης ναζίρης τοῦ μονοπωλίου τῶν καπνῶν ἐν Προύσῃ. — Σήμερον δ' ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμένικόν πατριάρχην, ἐπὶ τῇ ἐκ Ρωσσίας ἐπανόδῳ αὐτοῦ ὁ πανοσ. ιερομόναχος κ. Παῦλος, ὁ διευθύνων τὸν ἐν Γαλαταρίοις τῆς ἐπαρχίας Δέρκων ναὸν, τὸν ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ρωσικοῦ μνημείου ἐγειρόμενον.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις. — Τῷ ἄρτι εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐκ τῆς ἐσπερίας ἐπανακάμψαντι ἐξοχωτάτῳ Συμεὼν ἐφέντῃ Σινιόσογλου ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ τῇ π. δευτέρᾳ διὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Λαυρεντίου· τῇ ἐπαύριον ἡ Α. Ἐξοχότης ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ υἱοῦ αὐτοῦ κ. Ἀλέξ. Σινιόσογλου ὑποβαλὼν τὰ σέβη αὐτοῦ.

Ὡσαύτως αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις διεβίβασθησαν διὰ τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ ἀπεσταλμένου τῷ σοφῷ. τοποτηρητῇ τῆς ἀρχιεραβινείας καὶ τῷ ἐγκρίτῳ ἰουδαίῳ τραπεζίτῃ Φερνανδὲζ ἐπὶ τῇ παρ' Ἑβραίοις ἀγομένῃ ἐορτῇ τῆς Σκηνοπηγίας.

Ὁμοίως χθὲς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους Αὐτῆς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τῇ εὐγενεστάτῃ κ. Εὐφροσύνῃ Α. Ζαρίφῃ ἀγούσῃ τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτῆς ἐορτήν.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια. — Ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε προχθὲς συλλυπητήρια τοῖς συγγενέσι τῆς αἰμυλίστου Εὐφροσύνης Κ. Φωτιάδου βέν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῆς, ἐξεπροσωπήθη δὲ κατὰ τὴν κηδεῖαν τῆς μεταστάσης διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου.

Κωστάκης Καραθεοδωρῆς. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπανειλημμένως διηρώτησε τὰ περὶ τῆς υἱείας τῆς Α. Ε. τοῦ ἀπὸ τινος ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ πάσχοντος Κωστάκη Καραθεοδωρῆ ἐφέντη, μέλους τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους.

Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Σταυροῦ. — Διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς σχολῆς τοῦ

Σταυροῦ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Μαραγκουδάκης, ἐκ τῶν τροφίμων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. σχολῆς, συμπληρώσας εἴτα τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῇ θεολογικῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Μόσχας. — Ἀπὸ τοῦ ἀρξαμένου σχολικοῦ ἔτους εἰσῆχθησαν μεταρρυθμίσεις τινὲς εἰς τὴν Θεολ. σχολὴν τοῦ Σταυροῦ, ἡ δ' ἐν αὐτῇ διδασκαλία ἡλαττώθη κατὰ μίαν τάξιν, προστεθεῖσαν εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀγίᾳ πόλει ἀπὸ τινος ὑφισταμένην Ἱερατικὴν σχολὴν.

Εὐσεβῆ κληροδοτήματα. — Ἡ πρὸ πενθημέρου ἀποβιώσασα ἐνταῦθα Εὐφροσύνῃ Κ. Φωτιάδου, σύζυγος τοῦ ἄλλοτε καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ εἴτα ἡγεμόνος τῆς Σχῆμου Κωνσταντίνου Ι. Φωτιάδου, διὰ διαθήκης αὐτῆς ἐκληροδότησεν ἀνά χιλιάδας λίρας εἰς τὴν πατριαρχικὴν Μ. τοῦ Γ. Σχολὴν καὶ εἰς τὰ Ἑθν. Φιλανθρωπικὰ κατστήματα, τριακοσίαις εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολὴν, διακοσίαις εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς ἡγεμονίας Σχῆμου καὶ ἐξήκοντα εἰς τὸν ἐν Κουρούτσεσμε ναὸν τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

Ἐκκλησιαστ. Μουσικὴ. — Ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ πρὸ ἡμῶν Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου ἀπεστάλη, συστατηρίοις ἐπιστολαῖς ἐφοδισθεῖς, εἰς Ἅγιον Ὅρος ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων ιερομόναχος κ. Ἀντώνιος Φωτιάδης, ἐπικαλεσθαιόμενος τὴν ὕλικὴν τῶν ἱερῶν μονῶν βοήθειαν ὑπὲρ τῆς σχολῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς. Οἱ πρόθυμοι πρὸς ὑποστήριξιν παντὸς θεσμοῦ κοινωφελούς ἀγιορεύεται πατέρες ἐλπίζομεν ὅτι, τὴν ἐργασίαν τῶν ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μουσικῆς ζῆλον ἐπιδεικνυμένων ἐκτιμῶντες, θέλουσιν ἀναγκάσει ἑαυτοὺς συντηρητὰς καὶ προστάτας τῆς σχολῆς ταύτης. — Ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς Μουσικῆς Σχολῆς ἄρτι προσηνέχθησαν, διὰ τοῦ ἔλλογ. διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Γ. Ι. Πηκαδοπούλου, πέντε μὲν λίραι τουρκικαὶ ὑπὸ τοῦ ἐνδοξ. Βασ. Δεσπρῆ ἐφέντη, μίαι δ' ὑπὸ φιλομουσοῦ ὁμογενοῦς, μὴ θελήσαντος νὰ γνωσθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἅγιον Ὅρος. — Τῇ τρίτῃ ἀπῆλθεν εἰς Ἅγιον Ὅρος ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Σωφρόνιος Ἰβηρίτης ὁ πρὸ τινος ἐκλεγείς ἡγούμενος τοῦ ἐν Μόσχᾳ μετοχίου τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων. — Ἀρίκετο ἐνταῦθα ἐξ Ἁγίου Ὁρους, ἐπὶ ἐντολῇ, ὁ ἐκ τῶν προϊσταμένων τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου πανοσιώτ. προηγούμενος κ. Ἀνθιμος Βατοπεδινός.

Ἐκκλησία Ἱεροδολύμων

Ἱερὰ Σύνοδος. — Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς 21 καὶ 25 λήξαντος μηνὸς ἡ ἱερὰ Σύνοδος τοῦ πατριαρχι-

κοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐνέκρινε, διὰ λόγους ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀναγραφομένους, τὴν ἐπὶ ἐν ἔτος ἀπὸ τῶν συνοδικῶν ἐργασιῶν ἀπομάκρυνσιν τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Διοκασαρείας κ. Νικοδήμου.—Ἀπέλυσε δὲ τῆς ἐν τῇ συνόδῳ ὑπηρεσίας τὸν πανοσιολ. ἀρχιδιάκονον κ. Γερμανὸν Βασιλάκην, ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας, ἐγκρίναςα νὰ χορηγηθῇ, κατ' αἵτησιν αὐτοῦ, τὸ νενομισμένον ἀπολυτήριο.

Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ.—Διωρίσθη μέλος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Γαβριὴλ Καρχαπατάκης, τρόφιμος τῆς θεολογ. σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, χρηματίσας ἐπὶ βραχὺν χρόνον διευθυντῆς τῆς ἐν Ἰόππῃ κεντρικῆς σχολῆς, εἴτα δ' ἐν Βηρυττῷ διαμείνας πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἀραβικῆς. Ὁ ἱερολογ. κ. Γαβριὴλ ἀντικαθίστησιν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τὸν πανοσ. ἀρχιμανδρίτην κ. Διομήδη, διορισθέντα ἡγούμενον ἐν Χούσουν, ἀντὶ τοῦ τέως τοιοῦτου ὁσιολογ. κ. Κελαδίωνος Κοντοπούλου.

Ἐκκλησίαι Ἑλλάδος

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ἀντὶ τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Ἀρτης, προσκληθέντος μὲν ὡς μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου, μὴ δυναμένου δ' ἐνεκεν ἀσθενείας νὰ ἔλθῃ νῦν εἰς Ἀθήνας, ἐκλήθη ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Κορινθίας κ. Βαρθολομαῖος Γεωργιάδης.

Ἱερὰ μονὴ Σινᾶ.—Ὁ ἐν Τυφλίδι ἐπίτροπος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀμφιλόχιος Ἀργυράκης διετάχθη τηλεγραφικῶς ἵνα, μεταβᾷ εἰς Κίεβον, διευθύνῃ προσωρινῶς τὸ ἐκεῖ σιναιτικὸν μετόχιον, ὅπερ στερεῖται ἡγουμένου ἀπὸ μηνὸς ἡδὴ, θανόντος τοῦ τέως τοιοῦτου ἀρχιμανδρίτου Μελετίου Βαγιανέλλη.—Ὁ ἐκ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς Σινᾶ ὁσιολογ. διάκονος κ. Πορφύριος Πικλίνος, ἐκ τῶν ἐφετεινῶν τελειοφοίτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς, διωρίσθη διδάσκαλος τῶν ἱερῶν ἐν τῇ ἐν Καίρῳ Ἀμπετεῖῳ Σχολῇ.

Ἐκκλησία Κύπρου.

Ἐκπαίδευσις κλήρου.—Ἐν τῷ ἑλληνικῷ κυπριακῷ γυμνασίῳ τῷ ἐν Λευκωσίᾳ καθιδρυμένῳ κατηρτίσθη τμημα ἴδιον, ἐν ᾧ μέλλουσι νὰ ἐκπαιδεύωνται, κατὰ τὰς ἐφημερίδας, οἱ προωρισμένοι διὰ τοὺς ἱερατικούς βαθμούς.

Παροράματα.—Ἐν τῷ Α'. μέρει τῆς διατριβῆς τοῦ κ. Κοπάση, τῷ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ δημοσιευθέντι, παρεῖσθησαν τὰ ἐξῆς παροράματα: ἐν σελ. 399 Α'. στήλῃ καὶ στίχῳ 29 μετὰ τὸ: τὰ τοιαῦτα θέματα, προσθετέον ἀειδικότητα κεκτημένος». Ἐν τῇ αὐτῇ σελ., στήλῃ καὶ στίχῳ 33 ἀντὶ: δημοσιεύσεως, διορθωτέον «δημοσιεύσεις» καὶ στίχῳ 33 ἀντὶ:

Καλεστρινιανὴν ἀναγνωστέον «Παλεστρινιανὴν». Ἐν δὲ τῇ Β'. στήλῃ τῆς αὐτῆς σελίδος, στίχῳ 47 ἀντὶ: τελαστόν, ἀναγνωστέον «Πελαστόν» καὶ σελ. 400 καὶ Α'. στήλῃ Α'. στίχ. ἀντὶ: ἀντικύλισμα ἀναγνωστέον «ἀντικένωμα».

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΛΑΤΙΝΟΙΣ

IV

Τὴν τοιαύτην κατάστασιν λαβὼν ὑπ' ὄψιν ἡ Α. Ἀγιότης ὁ νέος ποντίφηξ, Πῖος ὁ ι', καθ' ἣν ἐποχὴν καρδινάλιος ἔτι ὦν διετέλει πατριάρχης τῆς Ἑνετίας, ἐξέδoto ἐν ἔτει 1895 ποιμαντορικὴν ἐπιστολὴν, ἐν ἣ ἐπραγματεύθη τὸ προκείμενον ζήτημα μετ' ἐμβριθείας οὐ τῆς τυχούσης καὶ διὰ τὸν τρόπον κατάδηλον ποιοῦντος τὴν περὶ τὸ θέμα ἀδιαφιλονεικτοῦ αὐτοῦ εἰδικότητα.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ προοιμιαζόμενος ὁ τῆς βασιλίδος τῆς Ἀδριατικῆς πατριάρχης, λέγει ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ, πλὴν τῆς κατανύξεως καὶ τῆς ἐπιστημονικότητος, δέον νὰ ἔχῃ καὶ χαρακτῆρα παγκόσμιον. Τὰ κύρια ταῦτα πλεονεκτήματα κέκτηται, ἐπιλέγει, ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ, ἥτις καθαρῶς λειτουργικὴ οὔσα, καθιερώθη ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, καθάπερ ἀποδείκνυσιν ἡ τὸ κύρος δώδεκα ἡδὴ αἰώνων ἔχουσα παράδοσις, καὶ διεδόθη ὁμοιομόρφως καθ' ἀπάσας τὰς ἐκκλησίας τοῦ καθολικοῦ κόσμου σὺν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ποντίφηκος.

Ἡ μουσικὴ αὕτη, ἐπιπροστίθῃσιν ἡ ποιμαντορικὴ ἐπιστολὴ, ὡς ἐκ τῆς ἀγιότητος τῆς καταγωγῆς αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῆς χαρακτῆρος εἶναι ἡ μόνη μουσικὴ, ἣν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης παραδέχεται καὶ ἀναγνωρίζει ὡς ἰδίαν. Ἡ μουσικὴ αὕτη θεωρεῖται ὡς ἀριστοτέχνημα, προκαλέσασα καὶ ἐξακολουθοῦσα προκαλεῖν τὸν θαυμασμὸν παντὸς, ὅστις καλλιιεργεῖ τὴν καθόλου θεῖαν τῆς μουσικῆς τέχνην, οἱ πάντες δ' ἐθεώρησαν αὐτὴν ὡς μουσικὴν παγκοσμίου χαρακτῆρος.

Εἴτα, προκειμένου περὶ τῆς παλεστρινιανῆς μουσικῆς, ἡ ποιμαντορικὴ ἐπιστολὴ περιέχει τὰς ἐπομένας περὶ αὐτῆς κρίσεις: «Ἡ μουσικὴ αὕτη εἶναι ἡ κλασικὴ πολυφωνία, ἥτις, μᾶλλον προς-

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 390—401.

ἰδιάζουσα εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν σχολὴν, ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς τελειοποιήσεως αὐτῆς διὰ τῆς ἀκαταπόνου περὶ αὐτὴν ἐργασίας Πέτρου Λουδοβίκου τοῦ Παλεστρίνα, κατὰ τὸν 15' αἰῶνα. Ἡ κλασικὴ αὕτη πολυφωνία, ἐμπνεομένη ὑπὸ τῆς Γρηγοριανῆς ψαλμωδίας, τοιοῦτον κέκτηται ἱερὸν χαρακτῆρα, ὥστε ἡ Ἐκκλησία ἐθεώρησεν ἀείποτε αὐτὴν ὡς καταλλήλως προσαρμοζομένην εἰς τὰ ἱερὰ κείμενα καὶ ὡς ἀξίαν νὰ παρακολουθῇ τὴν Γρηγοριανὴν ψαλμωδίαν.

Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι οὐδ' εἰς τὴν παλεστρινιανὴν μουσικὴν ἀπεδόθη ἡ προσήκουσα σπουδαιότης. Οἱ μουσικοὶ χοροὶ τῶν πλείστων ἐκκλησιῶν παρημέλυσαν αὐτὴν, ὑπῆρξαν δὲ μάλιστα οἱ θελήσαντες νὰ συνοδεύωσι τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ᾄσματα διὰ τῆς μουσικῆς τῶν μελοδραμάτων ἢ διὰ τῆς ὑπὸ μουσουργῶν τινῶν ἐπινοηθείσης ἰδίας μουσικῆς, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἡ μουσικὴ μελοδραμάτων παρηλλαγμένη.

Πῶς ὁ Γ' ἀμελίκτως ἐπετέθη κατὰ τῶν τοιούτων νεωτερισμῶν. Τὴν τοιαύτην μουσικὴν θεωρεῖ ἐν τῇ ποιμαντορικῇ ἐπιστολῇ ὡς ἔχουσαν θεατρικὸν χαρακτῆρα, ὡς οὐδὲν τὸ κοινὸν παρουσιάζουσιν οὔτε πρὸς τὴν Γρηγοριανὴν ψαλμωδίαν, οὔτε πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς κλασικῆς πολυφωνίας, ὡς στερουμένην μέλους κατανυκτικοῦ καὶ ρυθμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, ὡς τέρπουσαν, ἀπλῶς, τὸ οὖς, καὶ ὡς ἀνίκανον νὰ διεγείρῃ τὸ αἶσθημα τῆς κατανύξεως καὶ ν' ἀνυψώσῃ τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Πλάστην, τοῦθ' ὅπερ κυρίως ἀποσκοπεῖ ἡ ἱερὰ μουσικὴ.

Μετὰ τὸν τὰ μάλα εὐπαρρησίαστον τοῦτον χαρακτηρισμὸν τῆς νεωτερίζουσας μουσικῆς, Πῶς ὁ Γ' ἔτι μᾶλλον εὐπαρρησιάστως, καὶ εὐθυδίκως ταύτην καταδικάζων, ἐπιλέγει ἐν τῇ ποιμαντορικῇ: «Συχνὰ λαμβάνουσι μελωδίας τοῦ θεάτρου, ἃς θέλουσι νὰ προσαρμόσωσιν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ κείμενα, ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐπινοοῦσι νέας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μελωδίας, προσομοίας ταῖς τοῦ θεάτρου ἢ ἐξ ἀναμνήσεων θεατρικῶν ὑποθέσεων καταρτιζόμενας, καὶ καταβιβάζουσιν οὕτω τὰ μᾶλλον ἱερὰ λειτουργήματα τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας εἰς τὴν τάξιν κοσμικῶν παραστάσεων, διαπράττοντες βεβήλωσιν τῶν θείων μυστηρίων, ἀξίαν τῆς πρὸς τοὺς σπιλώσαντας ἐν Ἱεροσολύμοις τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ ἐπιτιμήσεως τοῦ Ἰησοῦ

Χριστοῦ, εἰπόντος αὐτοῖς: «ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν».

Ὅποια δ' αἱ σκέψεις καὶ ὅποια τὰ ἐπιχειρήματα τῶν τερπομένων εἰς τὴν νεωτερίζουσαν μουσικὴν ἢ τῶν μουσουργῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐπινοοῦσι μουσικὰς μελωδίας διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν χορὸν, ὡς ἐπινοοῦσι τοιαύτας διὰ τὸ θέατρον;

Ἡ ποιμαντορικὴ ἐπιστολὴ οὐδὲ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ζητήματος παρέλειψε νὰ ἐξετάσῃ, μετὰ πολλῆς δὲ τῆς εὐθυεπείας διακηρύσσει ὁ τότε καρδινάλιος Σάρτος τὰς ἐπομένας ἐπὶ τούτῳ κρίσεις καὶ παρατηρήσεις:

«Γινώσκω κάλλιστα, λέγει, ὅτι οἱ τῆς γνησίας ἐκκλησιαστικῆς ψαλμωδίας πολέμοι δὲν ὀκνοῦσι νὰ προβάλλωσι ποικίλα ἐπιχειρήματα, δι' ὧν θέλουσι νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς καταδικαστέας αὐτῶν γνώμας. Ὡς πρῶτον ἐπιχείρημα προβάλλουσι τὴν μεγάλην ὑπόληψιν, ἧς ἀπολαύουσι πολλοὶ τῶν μουσικοῦν, ὧν, μάλιστα, τινὲς, εὐσεβεῖς καὶ φιλόθρησκοι τυγχάνοντες, ἐπενόησαν τὴν μουσικὴν αὐτῶν μετὰ πνεύματος εὐσεβείας, προσπαθήσαντες νὰ δώσωσιν, ὑπὸ μουσικὴν ἔκφασιν, τὴν ἀρμόζουσαν ἑκφράσιν εἰς τὰς λέξεις τῶν ἱερῶν κειμένων. Τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τοὺς μουσοποιοὺς ἐκείνους, δὲν ὑπερμαχεῖ, οὐδὲν ἥττον, καὶ ὑπὲρ τῶν μουσικῶν αὐτῶν ἔργων διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν χορὸν.

Ὡς δεῦτερον ἐπιχείρημα φέρουσιν οἱ τῆς θεατρικῆς μουσικῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν χορῶν ὑπέρμαχοι τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ πολὺ δημόσιον πρέπει νὰ μὴ ἀπελαύνηται τῆς ἐκκλησίας καὶ νὰ μὴ ἀποθαρρύνηται διὰ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τέχνης λίαν σοβαρᾶς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μουσικὴ ἐκείνη τέρπει τὸν λαόν, κίνδυνος, λέγουσιν, ὑπάρχει μὴ παύσῃ νὰ προσέρχεται εἰς τὰς λειτουργίας, ἐὰν ἡ μουσικὴ ἐκείνη μεταβληθῇ ἢ καταργηθῇ.

Οὐδὲν ἥττον, τὰ ἱερὰ πράγματα, ἐπιπροστίθουσιν ἡ ποιμαντορικὴ, δὲν ἀποσκοποῦσι τὴν τέρψιν μόνην. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὸν λαόν εἰς ὅ,τι μὴ καλόν, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ φροντίζωμεν περὶ τῆς διαπαιδαγωγήσεως αὐτοῦ. Ἀλλως τε, δὲν τυγχάνει ὀρθὴ ἡ τοιαύτη περὶ τοῦ λαοῦ κρίσις. Ὁ λαὸς, ἐν τοῖς πράγμασι, δείκνυται σοβαρώτερος, ἔτι δὲ καὶ εὐσεβέστερος ἀφ' ὅ,τι, κοινῇ, νομίζεται, τέρπεται δ' εἰς τὴν ἀληθῶς ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ προσέρχεται πάντοτε εἰς

τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς ἡ τοιαύτη μουσικὴ ἐκτελεῖται. Περίλαμπρος τοῦτου ἀπόδειξις ἐδόθη κατὰ τὰς ἐπετείους ἐορτὰς τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Μάρκου, εἰς ἣν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, καθιερωθεῖσας εἰς τὴν Γρηγοριανὴν ψαλμωδίαν καὶ τὴν παλεστρινιανὴν πολυφωνίαν, ὁ λαὸς προσήρχετο πλήρως ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐλαβείας».

Μετὰ τὴν τοιαύτην εὐστοχον κατὰ πάντα ἀνασκευὴν τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀντιφρονούντων, ἡ ποιμαντορικὴ ἀναγγέλλει τὸν σχηματισμὸν εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐξ ἱερωμένων καὶ μουσουργῶν, ἐγκρατῶν τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, καὶ προστίθουσιν ὅτι ἀπαγορεύεται τοῦ λοιποῦ τὸ ψάλλειν ἐν οἷα ὅτι τινι ἐκκλησίᾳ τῆς πατριαρχικῆς περιφερείας τῆς Ἑνετίας, κατὰ τε τὴν λειτουργίαν καὶ τὸν ἑσπερινὸν καὶ κατὰ πᾶσαν ἄλλην ἱεροπραξίαν, μουσικὴ, ἥτις προηγουμένως δὲν ἐξητάσθῃ καὶ δὲν ἐπεδοκιμάσθῃ ὑπὸ τῆς ἰδρυθείσης, ὡς προεῖρηται, εἰδικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐν τέλει δὲ τῆς ποιμαντορικῆς ὁ τότε πατριάρχης Ἑνετίας λέγει ὅτι, μὴ δυνάμενος ἐπὶ πλέον ν' ἀνεχθῇ τὴν ὑπάρχουσαν ἑκτροπον κατὰστασιν, παραγγέλλει πᾶσι τοῖς θείοις λειτουργοῖς νὰ καταγγέλλωσιν αὐτῷ πᾶσαν ὑπερβασίαν καὶ γνωστὸν ποιεῖται, ἐν ταύτῃ, ὅτι πᾶς ὁ μὴ συμμορφούμενος πρὸς πάσας τὰς ἐν τῇ ποιμαντορικῇ περιεχομένας παρακελεύσεις ἢ πρὸς μίαν ἐκάστην ἐξ αὐτῶν θὰ ἐπισύρῃ καθ' ἑαυτοῦ βαρείας τὰς κανονικὰς ποινάς.

Τοιαῦτα, ἐν συντόμῳ, ἔλεξεν ἐν τῇ ποιμαντορικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ ὡς πατριάρχης Ἑνετίας ὁ νῦν πάπας Πῖος ὁ Ι', αὐστηρῶς καταδικάσας τὴν παρεισαχθεῖσαν εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν χορὸν θεατρικὴν μουσικὴν διὰ τῆς εὐστόχου καὶ εὐθυδίκου ἀνασκευῆς τῶν ὑπὸ τῶν ταύτης ὑπερμαχούντων προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν καὶ ἀποδείξας εὐθυρρημόνως τὸ ζωνρὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, ἥς ἀληθὴς μύστις τυγχάνει. Οὐχ ἥττον δ' εὐστοχα τυγχάνουσι καὶ τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦτου διαταχθέντα τότε ὑπ' αὐτοῦ μέτρα, ὧν τὰ ἀποτελέσματα, κατὰ τὴν ὁμόθυμον τῶν ἁρμοδίων μαρτυρίαν, ὑπῆρξαν ἀνάλογα πρὸς τὸν ἐπιδιωχθέντα σκοπὸν.

V

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων κατάδηλος καθίσταται ἡ σπουδαιότης τοῦ παρὰ λατίνοις ζητή-

ματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ὁ διεξαγόμενος ἀγὼν δὲν ἀποσκοπεῖ μόνον τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ἐπ' ἐκκλησίας μουσικῆς καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς· προτίθεται καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπέλασιν τῆς παρεισαχθείσης εἰς αὐτὴν μουσικῆς τοῦ θεάτρου, ἥτις πόρρῳ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ συμβιβάζεται πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

Ἀληθῶς, ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐπ' ἐκκλησίας μουσικῆς συνίσταται εἰς τὸ διεγείρειν τὴν ψυχὴν πρὸς αἶνον καὶ εὐχαριστίαν τοῦ Πλάστου. Τὸ αἶσθημα τοῦτο δέον νὰ συνεγείρῃ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡ ἐπ' ἐκκλησίας ψαλλομένη μουσικὴ, ἥτις δὲν προώριστα νὰ τέρπῃ ἀπλῶς τὰς αἰσθήσεις. Μουσικὴ στερουμένη τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου χαρακτῆρος δὲν εἶναι κατάλληλος δι' ἐκκλησιαστικὸν χορὸν, ὅπως ἀκατάλληλος τυγχάνει καὶ ἡ παρ' ἡμῖν, ἐνιαχοῦ, ψαλλομένη παρεφθαρμένη ἐκείνη οἶονεῖ ἱερὰ μουσικὴ, ἥτις οὐδὲ τὴν καρδίαν ἀνυψοῖ πρὸς τὸν Ὑψιστον, οὐδὲ τὸ αἶσθημα πρὸς αἶνον καὶ εὐχαριστίαν τοῦ Πλάστου συνεγείρει, οὐδὲ τὸ οὖς τέρπει, οὐδὲ συγγένειάν τινα ἔχει πρὸς τὴν μουσικὴν ἐκείνην, ἥς ἡ δύναμις συνέσειε τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων καὶ τοὺς λίθους συνεκίνει ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἀφ' ἑαυτῶν κινούμενοι οὗτοι ἐτίθεντο ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, κατὰ τοὺς ποιντὰς, ὅτε ἐκτίζετο ἡ διάσημος πόλις τῶν Θηβῶν, ὑπὸ τὴν ἁρμονικὴν μελωδίαν ἀπλοῦ μουσικοῦ ὀργάνου, τῆς λύρας διασήμου τῆς ἀρχαιότητος μουσικοῦ.

VI

Ἡ πανταχόθεν ἐκφρασθεῖσα ἐλπίς ὅτι ὁ νέος ποντίφηξ δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ὄν ὡς πατριάρχης Ἑνετίας ἀνέλαβεν ἀγῶνα πρὸς ἀποκατάστασιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, ἀλλὰ θὰ ἐπιδιώξῃ δραστηριώτερον τὴν καθ' ἅπαντα τὸν καθολικὸν κόσμον γενίκευσιν τῶν μέτρων, ἅτινα μέχρι τοῦδε περιωρίζοντο ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πατριαρχικῆς περιφερείας τῆς Ἑνετίας, φαίνεται πραγματοποιημένη.

Κατὰ προσφάτους ἐκ Ρώμης εἰδήσεις, Πῖος ὁ Ι', μεθ' ὅλας τὰς συμπαρομαρτούσας τῷ ὑψηλῷ ἀξιώματι αὐτοῦ ποικίλας ἀσχολίας, καὶ δὴ κατὰ τὰς ἀπαρχὰς τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ εἰς τὸν παπικὸν θρόνον, δὲν ἀπληξίωσε ν' ἀσχοληθῇ καὶ αὖθις περὶ τὸ προκείμενον ζήτημα.

Ἐν Ρώμῃ ἐκδίδεται περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον Rassegna Gregoriana, οὗτινος σκοπὸς ὑπῆρξε, μέχρι τοῦδε, ἡ καταπολέμηση τοῦ μονοπωλίου, ὅπερ γερμανοὶ τινες ἐκδίδουσι τῆς Ratisbonne διατείνονται ὅτι κέκτνται πρὸς ἐκδόσιν τῶν λειτουργικῶν μουσικῶν κειμένων.

Πῶς ὁ Ι' ἀπνύθινε πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ εἰρημένου περιοδικοῦ αὐτόγραφον ἐπιστολὴν, δι' ἧς ἐνθαρρύνει αὐτὴν ἐν τῷ διεξαγομένῳ ἀγῶνι κατὰ τοῦ μονοπωλίου ἐκείνου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐσφαλμένων μουσικῶν κειμένων, ἀνακεφαλαιῶν δ' ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ ἱερᾶς μουσικῆς, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη χρήζει ἀμέσου μεταρρυθμίσεως καὶ ἐπιμελημένης ἐκκαθάσεως ἀπὸ τῶν παρεισαχθεισῶν εἰς αὐτὴν παραφθορῶν, ἐκθύμως ὑπερμαχῶν τῆς γνώμης ταύτης.

Τὸ διάβημα τοῦτο τοῦ νέου ποντίφηκος ἀποδείκνυσιν ὅτι οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσεν ἔχων τὸ αὐτὸ, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς γνησίας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Κατάδηλον, ἐν ταύτῃ, ποιεῖται τὸ διάβημα τοῦτο τὸ σθένος τοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἀ. Ἀγιότητος καὶ, πρὸς τούτοις, ἐδικαίωσε τὰς προρρήσεις τῶν ἐπὶ ταῖς ἐνεργείαις τῆς Ἀγιότητος τοῦ ἐπελπομένων πρὸς μεταρρυθμίσιν τῆς ἱερᾶς μουσικῆς τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Λεκτέον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ νέος ποντίφηξ διετέλει πατριάρχης Ἑνετίας, ὁ ἀδβᾶς Λαυρέντιος Παρώζης, μύστης καὶ ἄκρος ζηλωτὴς τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, ἦτο διευθυντὴς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου Μάρκου. Τὸν δεινὸν τοῦτον μουσικὸν ἐπανεῦρεν ὁ Πάπας ἐν Ρώμῃ ὡς διευθυντὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Sixtine. Πολλὰς ἐλπίδας στηρίζουσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐπὶ τῆς συνεργασίας τοῦ ἀδβᾶ Λαυρεντίου μετὰ τῆς Ἀ. Ἀγιότητος τοῦ πάπα Πίου τοῦ Ι' ἐν τῷ ἔργῳ τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς ἱερᾶς μουσικῆς.

Α. Ε. Κοπάσης

Μέγας Ρήτωρ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν Φαναρίῳ Ἐκκλ. Μουσικοῦ Συλλόγου.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑΙ

Ὁκτὼ ἐλληνικαὶ περιγραφαὶ τῶν ἁγίων τόπων ἐκ τοῦ ιδ', ιε' καὶ ις' αἰῶνος, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Κερραμέως μετὰ τῆς ρωστικῆς μεταφράσεως τοῦ Π. Β. Μπεζουμπράζωφ.

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον φιλοπονηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐγκρίτου ὁμογενοῦς βυζαντινολόγου καὶ μεγάλου ὑπομνηματογράφου τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. Ἀθανασίου Παπαδοπούλου-Κερραμέως νέα αὕτη χρήσιμος ἐκδοσις μεσαιωνικῶν κειμένων ἐγένετο ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἰδόντι τὸ φῶς δευτέρῳ τεύχει τοῦ δεκάτου ἐνάτου τόμου τῆς Ὁρθοδόξου Παλαιστινικῆς Συλλογῆς τῆς Παλαιστινείου Ἑταιρείας, πεντηκοστῇ δὲ ἐκτῇ τῆς ἡλῆς σειρᾶς τῶν ἐκδόσεων τῆς εἰρημένης ἑταιρείας. Ἡ ἑταιρεία αὕτη ἀρχαίως περιγραφὰς τῶν ἁγίων τόπων ἐξέδωκεν ἤδη 34, ἐξ ὧν 17 εἰς ῥωσικαί (ἀπὸ τοῦ ΙΒ' μέχρι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος), 2 νοτιοσλαβικαί (τοῦ ΙΓ' καὶ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος) καὶ 15 ἐλληνικαί (ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος). Ὡστε μετὰ τῶν ἄρτι ἐκδοθεισῶν ὀκτὼ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τῆς Παλαιστινείου Ἑταιρείας ἐκδοθεισῶν ἐλληνικῶν περιγραφῶν τῶν ἁγίων τόπων ἀναβιβάζεται ἤδη εἰς 23.

Ἐκ τῶν ὀκτὼ νέων τούτων περιγραφῶν κατὰ τὸν πρόλογον τοῦ πολυμαθοῦς ἐκδότου δύο μόνον (τῆς τετάρτης καὶ τῆς πέμπτης) δύνανται νὰ ὁρισθῶσι ὁ χρόνος καὶ ὁ συγγραφεύς (Νικόλαος Ἀνγκνώστου 1542 καὶ ὁ γνωστὸς Θεοδόσιος Ζυγομαλάς 1576) αἱ λοιπαὶ δὲ εἰσὶν ἀνώνυμοι καὶ ὁ χρόνος τῆς συγγραφῆς αὐτῶν δύνανται νὰ ὁρισθῇ μόνον κατὰ προσέγγισιν ἐξ ἐσωτερικῶν γνωρισμάτων. Εἴς τας αἱ ἐπιγραφαὶ αὐτῶν, τῆς πρώτης «Διήγησις περὶ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ» τῆς δευτέρας «Ἑρμηνεία τῶν ἔξω τῆς Κρήτης τόπων» (ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ Πανδώρα 1858) τῆς τρίτης «Διήγησις πάντων ὠφελίμων καὶ ὠρξίαν περὶ τοῦ Ἀγίου Τάφου» τῆς τετάρτης «αφμβ'. Σημάδια τοῦ Ἀγίου Τάφου» τῆς πέμπτης, συγκειμένης ἐκ δύο ἐπιστολῶν τοῦ Θεοδοσίου Ζυγομαλά πρὸς Στέφανον τὸν Γερλάχιον, «Περιήγησις (ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ E. Legraud ἐν Notice biographique sur Jean et Théodose Zygomala, Paris 1889) καὶ «Σινᾶ» τῆς ἑκτῆς (ἑμμέτρου) «Προσκυνητᾶριον περιέχον τὰ ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν τερατουργηθέντα θεοσημεῖα ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς τοποθέσεις» τῆς ἐβδόμης «Περὶ τοῦ τόπου

τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν περιοχὴν αὐτῆς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας» καὶ τέλος τῆς ὁγδόης «Διήγησις πᾶν ὠφέλιμος περὶ τοῦ Σιναίου ὄρους».

Χ. Π. Ι.

«ΕΞ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΤΟ ΦΩΣ»

ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη ἐσχάτως βιβλίον ρωσιστὶ γεγραμμένον (ἐκ σελ. 1-146.), ὑπὸ τοῦ πκν.σ. ἀρχιμκνδρίτου τῆς ἐνταύθι κρωσσικῆς Πρεσβείας κ. Ἰωνᾶ, περιλαμβανόν ὑπὸ μορφὴν ἐπιστολῶν διαφόρους πρᾶγματεις, ἀπορώσας εἰς τὴν σύγχρονον κατὰστασιν τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ἐξετάζομένου ἐκ διαφόρων αὐτοῦ ἀπόψεων. Τινὰς τῶν ἐπιστολῶν τούτων ὁ συγγραφεὺς ἐδημοσίευεν ἄλλοτε ἐν τῷ ἐπιτήμῳ ὀργάνῳ τῆς ρώσ. Συνόδου «Ἐκκλησιαστικὴ Εἰδήσεις», (οἷον τὴν πρώτην, ἧς ἀντικείμενον «Ὅποια τις ὑπὸ ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολή» καὶ τὴν δευτέραν, ἧς ἀντικείμενον: «Ὅποιαν σημασίαν ἔχει ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολὴ διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν βίον τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ.»), ἡ δὲ «Ἐκκλ.σ. Ἀλήθεια» παρέσχε τότε τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς ἐκτενὴ ἀνάλυσιν τῶν ἐπιστολῶν τούτων (Ἰδ. ἔτ. 1901. Ἐκκλ. Ἀλήθειας.) Πιστὸς εἰς τὰς ἐν ταῖς πρώταις ἐκείναις ἐπιστολαῖς αὐτοῦ διατυπωμένας γενικὰς ἀρχὰς περὶ τῆς μεγάλης σημασίας τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ σύμπαντα τὸν ὀρθόδοξον κόσμον, ἰδίᾳ δὲ τὸν εὐσεβῆ ρωσικὸν λαόν, δι' ὃν ἡ Ἐκκλησία αὕτη τυγχάνει ἀληθῆς μήτηρ, καὶ ἀπὸ πνεύματος ἀκριβοῦς ἐκκλησιαστικοῦ ἐξετάζει τὰς διαφόρους ἀπόψεις τοῦ συγχρόνου αὐτῆς βίου, ἀναιρῶν πολλὰ τοῦ ἔργου ἐσφαλμένα περὶ τοῦ ἡμετέρου ἐκκλησιαστικοῦ βίου γνώμης, οὐχὶ σπανίως, ὡς μὴ ὥφειλε, διατυμπανίζομένη ἐν τῷ ἡμερησίῳ ρωσικῷ τύπῳ.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ εἰρημένου ἔργου, ἀναπτύσσων ἐν αὐτῷ λεπτὴν πρᾶκτικότητά καὶ ἐν ταύτῃ εὐγενῆ ἀμεροληψίαν, ἀετὰς λίαν ἐπαινετὰς, προκειμένου περὶ τοιούτων ἔργων, εἶνε ἄξιός συγγραφεύων, ἰδίᾳ διὰ τὸ κατὰ κράτος ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα, ὑπ' οὗ ἐμπνέεται ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ κατ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ βίου, καὶ ὅπερ χαρακτηρίζει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ καθίστησιν αὐτὸν ἱκανὸν ἵνα αἴρηται ὑπερῶν τῶν τετριμμένων καὶ καθημαζυμένων προλήψεων καὶ στενῶν ἐγωϊστικῶν βλέψεων ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς συγχρόνου καταστάσεως τῆς αἰωνοβίου καὶ πρεσβυγενούς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Γενικὴν μόνον ἀνασκοπὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου ποιοῦμενοι, ἐκφρά-

ζομεν ἐνδόμυχον εὐχὴν, ὅπως τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ πκν.σ. ἀρχιμκνδρίτου κ. Ἰωνᾶ, ἡδὴ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ζῶντος ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ σχόντος ἐπομένως καὶ ἵνα ἐκ τοῦ συνέργου καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀπόψεων αὐτοῦ μελετήσῃ τὸν κατ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὸν βίον, χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς καὶ διὰ πάντα μένῳσσαν, ἐπιθυμοῦντα εἰλικρινῶς νὰ μελετήσῃ καὶ γνῶ τὰ κατ' ἡμᾶς, ἰδίᾳ δὲ δι' ἐκείνους τῶν ρώσων δημοσιογράφων, οἵτινες γίνονται δυστυχῶς πολλὰκις θύμῃ ἀσυγγνώστου εὐπιστίας ἢ καὶ ὀργκνον ὑπεροβούλων σκοπῶν, προκειμένου νὰ γράψωσι τι περὶ τῶν κατ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ὅτι, τὸ Πνευματικὸν Δικαστήριον τοῦ λοιποῦ θέλει συνεδριάζει ἐκάστην Δευτέραν ἀπὸ τῆς 2ας ὥρας μετὰ μεσημβρίας.

Ἐν τοῖς Πηχεῖσι τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1903.

Ἐκ τοῦ Γραφείου.

Ο'ΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 615 καὶ ἡμερμ. 9 ὁκτωβρίου 1902 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Μαριγῶς Δημητρίου Σταύρου, τὸ γένος Ἀθηναίου Γανίτου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον διαλυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Σταύρου, Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν ταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀλήθειας» καὶ «Ταχυδρόμου» δημοσιέυσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθει τῷ ἐναγομένῳ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρόσια ἐξήκοσια τριάκοντα πέντε (ἀριθ. 635) προκαταβαλλόμενα δ' ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 μαΐου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

3

Ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν.)

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. Мечникова

02/09/25

902662

НБ ОНУ

1948

Л. 426696